

Grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningen, allmän lärokurs

GRUNDUNDERVISNING I KONST, DANSKONST

PEDERSÖRE MEDBORGARINSTITUT

Läroplanen godkänd av kulturnämnden 22/8.2006

Utbildningsanordnaren skall göra upp och godkänna en läroplan för undervisningen med beaktande av vad som föreskrivits i de allmänna läroplansgrunderna. Läroplanen skall precisera och komplettera de mål och centrala innehåll som anges i grunderna.

En läroplan som följer dessa läroplansgrunder kan tas i bruk 1.8.2005, och den skall tas i bruk senast 1.8.2006.

INNEHÅLL

1. Uppgift, värdegrund och allmänna mål för läroplanen för den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs
 - 1.1. Den allmänna lärokursen uppgift (verksamhetsidé)
 - 1.2. Värdegrund och allmänna mål
 - 1.3. Värdegrund och allmänna mål för den allmänna lärokursen i danskonst
2. Undervisningens utgångspunkter
 - 2.1. Synen på lärandet
 - 2.2. Lärmiljön
3. Undervisningen uppbyggnad och omfattning
4. Individualisering av lärokursen och undervisningen
5. Elevantagning
6. Bedömning
7. Betyg
8. Studiehelteternas mål och centralt kursinnehåll

1. Uppgift, värdegrund och allmänna mål för läroplanen för den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs

1.1 Den allmänna lärokursens uppgift (verksamhetsidé)

Grundläggande konstundervisning är sådan målinriktad och från nivå till nivå fortskridande undervisning inom olika områden av konsten som i första hand riktar sig till barn och unga. Läroanstalterna kan även ordna förberedande undervisning för barn under skolåldern samt utbildning för vuxna. Även specialundervisning kan ordnas.

Syftet med den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs är att lägga en grund för elevens känslomässiga, estetiska och etiska växande samt att skapa förutsättningar för ett livslångt konstintresse. Undervisningen har även till uppgift att utveckla och slå vakt om den nationella kulturen samt att främja elevens förmåga att värdesätta andra kulturer och fungera i ett mångkulturellt samhälle.

Konstundervisningens målsättning är att öppna nya möjligheter för eleverna att förstå vad konsten och kulturen innebär. Undervisningens uppgift är även att utveckla elevernas tankeförmåga och kreativitet inom olika livsområden.

Den allmänna lärokursens mål är att eleverna skall utveckla sådana färdigheter och kunskaper som de behöver inom olika livsområden och för att kunna söka sig till fortsatt utbildning.

1.2 Värdegrund och allmänna mål

Enligt den människosyn som ligger till grund för undervisningen är varje människa en unik individ, en aktiv aktör som i sitt eget liv samverkar med andra människor. Undervisningens viktigaste uppgift är att främja elevernas förmåga till kreativt tänkande och handlande.

Konstfostrans mål är att främja elevernas mottaglighet för sinnes- och känslolntryck, utveckla deras studie- och interaktionsfärdigheter samt att utveckla elevernas förmåga att förstå och tolka andra kulturella mönster.

Den grundläggande konstundervisningens mål är att stödja elevernas jagutveckling och främja deras förmåga att strukturera sin verklighet. Eleven bygger upp sin världsbild genom att utforska och med konstens medel uttrycka sina upplevelser och betydelsefulla livsinnehåll. Studiernas viktigaste syfte är att ge eleven tillfälle att skapa och njuta av konst, att vara intresserad av konst och att vilja, kunna och våga ge konsten en personlig tolkning. Vid undervisningen bör man beakta individuella skillnader och stödja varje elevs utveckling utifrån hans eller hennes individuella förutsättningar.

Målet är även att ge eleven handledning i att arbeta fokuserat, målmedvetet och långsiktigt och i att fungera konstruktivt, både individuellt och i grupp. Inom den allmänna lärokursen ligger tonvikten på tvärkonstnärlighet. Målet är att utveckla samarbetet med andra läroanstalter och instanser som ger konstfostran.

Värdegrund och allmänna mål för den allmänna lärokursen i danskonst:

Målet för undervisningen i den allmänna lärokursen i dans är att eleven skall få uppleva dans och rörelseglädje. Undervisningens syfte är att ge eleven tillfälle att uppleva och förstå dansen genom fysisk verksamhet och skapande aktivitet samt genom att tillägna sig kunskap. Ett på egna erfarenheter baserat personligt förhållande till dansen skapar en grund för en positiv inställning till kulturen och ett livslångt intresse för dans. Att uttrycka sig och att uppträda är enviktig del av studierna och har till funktion att främja elevernas kreativitet och konstnärliga uttryck samt hjälpa dem att utveckla en sund självkänsla.

Undervisningens mål är att ge eleverna vägledning i att arbeta långsiktigt och att förstå repetitionens betydelse vid träning och lärande. Dansundervisningen bidrar till elevernas fysiska och psykiska välbefinnande och hjälper dem att utveckla sunda hälso- och kostvanor.

Undervisningens syfte är att uppmuntra eleverna att delta som dansare och publik i olika

dansevenemang och lära sig utnyttja olika kulturtjänster. Vid planeringen av undervisningen beaktas de könsrelaterade inlärningsskillnader som förekommer i olika åldersgrupper.

2 Undervisningens utgångspunkter

2.1 Synen på lärandet

Enligt den inlärningssyn som ligger till grund för läroplanen ses lärandet som en social process genom vilken individen bygger upp kunskaper och färdigheter som skapar en grundval för kulturell samhörighet. Att tillägna sig konst är en långsiktig och helhetsbetonad process som kräver målinriktade studier. Beroende på situationen arbetar eleven under lärarhandledning, i samspel med lärare och grupp, eller självständigt. Läraren har en central roll när det gäller att utveckla elevens studiefärdigheter och att skapa en lärmiljö som ger alla elever möjlighet att göra framsteg.

Eleven har en aktiv roll i studierna och lärandet. Vid undervisningen beaktas elevens tidigare erfarenheter och den värld han lever i. Undervisningen baserar sig på en undersökande och funktionsinriktad inställning till läroämnet. Arbetsätten väljs så att de hjälper eleven att värdesätta det arbete och de arbetsresultat som presteras av alla medlemmar i gruppen.

2.2 Lärmiljön

Målet är att lärmiljön skall stödja elevernas växande och lärande och ge dem tillfälle att uppleva framgångar. En god lärmiljö kännetecknas av ett öppet, positivt och uppmuntrande arbetsklimat. Eleven skall få ställa upp egna mål, samt uppmuntras att arbeta självständigt och tillsammans med andra. Eleven skall få hjälp med att finna lämpliga arbetssätt och utveckla sin förmåga att studera målinriktat och långsiktigt.

Lokaler, arbetsredskap och materiel bör erbjuda en god lärmiljö som är trygg i såväl fysiskt och psykiskt som socialt avseende och som gör det möjligt att genomföra studierna i enlighet med grunderna för läroplanen.

I lärmiljön bör man beakta att konstnärligt arbete är en långsiktig och tidskrävande process där färdigheterna utvecklas steg för steg. Eleven lär sig genom att göra, genom att arbeta planmässigt och genom att utveckla sin förmåga att bedöma sitt eget lärande. Tonvikten i undervisningen ligger på att studera och lära tillsammans.

3 Undervisningens uppbyggnad och studiernas omfattning

Den allmänna lärokursen inom de olika konstformerna är uppbyggd av studiehelheter. I grunderna för läroplanen fastställs studiehelheternas mål och centrala innehåll inom de olika konstformerna samt eventuella specialanvisningar om studiehelheternas fullgörande. Utbildningsanordnaren bygger på basis av de i läroplanen fastställda målen och innehållen upp sådana från nivå till nivå fortskridande studiehelheter som ger eleverna möjlighet att gå vidare inom sitt valda studieämne och fördjupa och utvidga sitt kunnande. Eleverna kan räkna sig till godo studier som de har fullgjort inom andra konstformer i enlighet med läroanstaltens läroplan.

Grundundervisningen i danskonst vid Pedersöre Medborgarinstitut består av 11 studiehelheter och har följande undervisningsämnen:

Huvudämne	Nutidsdans
Biämnen	Klassisk balett samt Jazzdans
Övriga ämnen	Danskännedom
	Scenframträdanden
	Finländsk folkdans
	Etniska danser (t.ex. afrodans, karaktärsdans)
	Tidens fenomen (streetjazz, hip-hop eller breakdance)

Akrobatik samt Rytmik Tvärkonstnärlighet

Undervisningen under de fyra åren omfattar totalt ca 510 lektioner á 45 minuter, dock minst de läroplansenliga 500 lektionerna. Studiehelheterna byggs upp av ett varierande antal moduler á ca 15 lektioner enligt följande:

Nutidsdans	10 moduler
Klassisk balett	5 moduler
Jazzdans	4 moduler
Tidens fenomen	2 moduler (främst streetjazz)
Etniska danser	2 moduler: (t.ex. 1 modul afrodans, samt 1 modul karaktärsdans)
Finländsk folkdans	1 modul
Danskunskap	4 moduler (t.ex. våra exkursioner, samt undervisningsvideon)
Scenframträdanden	2 moduler
Akrobatik	2 moduler
Rytmik	1 modul
Tvärkonstnärlighet	1 modul (t.ex. teaterföreställningar, design av scenkläder)

Totalt består undervisningen av minst 500 lektioner, 11 studiehelheter och 34 moduler.

Huvudämnet är nutidsdans. Undervisningen i biämnena klassisk balett och jazzdans är avsedda att fungera som stöd för undervisningen i huvudämnet nutidsdans. Undervisningen i akrobatik och rytmik har samma målsättning, att stöda undervisningen i huvudämnet.

Introduktionskurserna i andra dansstilar är avsedda att ge de studerande tillfälle att bekanta sig med variationen av dansformer och om de önskar kunna ta in element av dem i sin egen dans.

Förberedande undervisning, specialundervisning och vuxenundervisning, av valfri längd, men som följer denna läroplans allmänna mål samt målen för den allmänna lärokursen, kan även ordnas.

Närvaro: eleverna förutsätts delta i minst 75 % av undervisningen för att fortsätta i följande årskurs. Längre tids frånvaro pga t.ex. sjukdom el.dyl kan kompenseras enligt överenskommelse med läraren.

4 Individualisering av lärokursen och undervisningen

Läroplanens mål kan individualiseras så att de motsvarar elevens förutsättningar, om eleven på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller därmed jämförbar orsak inte kan studera enligt läroanstaltens läroplan. En förutsättning för att individuell läroplan utarbetas är att eleven bedöms kunna tillgodogöra sig undervisningen i sådan grad att det är ändamålsenligt att eleven deltar i undervisningen. I sådana fall utarbetas för eleven en individuell studieplan i vilken fastställs studiernas mål och längd, undervisningens genomförande, behövliga stödåtgärder, eventuella prestationer och bedömningsförfarandet. I bedömning deltar vårdnadshavare, danslärare, rektor samt ev. sakkunnig gällande funktionsnedsättningen. Bedömningen kan också stöda sig på ett skriftligt utlåtande av en sådan sakkunnig.

Om tillgodoräkandet av tidigare motsvarande studier beslutar rektor, efter att dansläraren gett sitt utlåtande.

5. Elevantagning

Till grundundervisning i konst, nutidsdans, allmänna lärokursen antas studerande i åldern 8 – 11 år. Förrän ny undervisningsgrupp startar skall kommunens alla elever i ifrågasvarande ålder informeras om möjligheten att anmäla sig som sökande till utbildningen, genom personlig

information som distribueras via skolorna eller via annonsering. Studerandena antas sedan i anmälningsordning.

6. Bedömning

Bedömningens syfte är att främja elevernas framgång i studierna. Bedömningen ges i en positiv och uppmuntrande anda och hjälper eleven att ställa upp egna mål. Till den fortlöpande bedömningen hör olika former av feedback samt handledning i självvärdering. Eleven får verbal respons på sitt arbete och sina prestationer i muntlig och/eller skriftlig form under hela utbildningen. I slutet av varje läsår ordnas ett utvärderingstillfälle då läraren vid ett enskilt samtal ger en verbal bedömning av elevens framsteg under läsåret.

7. Betyg

Eleven får avgångsbetyg från den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs efter att ha fullgjort 11 studiehelheter. Alla studiehelheter som eleven har fullgjort skall antecknas i avgångsbetyget.

Eleven skall på begäran ges intyg över fullgjorda studiehelheter.

Avgångsbetyget skall innehålla:

- utbildningsanordnarens och läroanstaltens namn
- uppgifter om den konstform och de studier som avgångsbetyget avser
- elevens namn och födelsetid
- uppgifter om studiernas längd (antal år)
- uppgifter om de studiehelheter som eleven fullgjort och antalet undervisningstimmar inom dessa studiehelheter (som beräkningsgrund används en 45 minuters lektion)
- rektorns underskrift och läroanstaltens stämpel
- uppgifter om den lagstiftning som utbildningen grundar sig på
- datum för erhållande av tillstånd av undervisningsministeriet att ordna utbildningen eller kommunens beslut om godkännande av läroplanen
- omnämmande att den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs består av minst tio studiehelheter
- omnämmande att utbildningen har genomförts enligt de av Utbildningsstyrelsen fastställda grunderna för läroplanen för den grundläggande konstundervisningens allmänna lärokurs 2005.
- Därutöver kan i betyget nämnas ifall eleven har fullgjort någon särskilt meriterande prestation.

8. Studiehelheternas mål och centrala innehåll

Utgångspunkten för samtliga studiehelheter som behandlar olika dansgrenar är att eleven skall förstå dansens uppbyggnad av olika element. I den valda dansgrenen utvecklar eleven sitt danstekniska och konstnärliga uttryck och bekantar sig bl.a. med dansgrenens grundläggande rörelsematerial och terminologi.

8.1. Nutidsdans 10 moduler á 15 lektioner = 150 lektioner (*Modern dans*)

Målet är att eleven skall

- lära känna den moderna dansens olika element, såsom teknik, terminologi, uttryck och stil.
- utveckla sitt danstekniska och konstnärliga uttryck (koreografi, improvisation?)
- finna en egen rörelseform och ett eget rörelsematerial och bekanta sig med olika rörelseformer.

Centralt innehåll:

- den moderna dansens grundläggande rörelsematerial och terminologi
- förstå bakgrunden till den moderna dansens traditioner och olika inriktningar
- förena teknik och improvisation
- färdigheter i att uppträda

8.2. Klassisk balett 5 moduler á 15 lektioner = 75 lektioner

Målet är att eleven skall

- lära känna den klassiska balettens tradition och dess olika element, såsom teknik, terminologi, uttryck och stil
- utveckla sitt danstekniska och konstnärliga uttryck.

Centralt innehåll:

- den klassiska balettens stil och tradition
- dansgrenens traditioner och studiekultur
- dansgrenens dans- och musikhistoria
- koreografiska och konstnärliga uttryck
- färdigheter i att uppträda
- dansteknik

8.3. Jazzdans 4 moduler à 15 lektioner = 60 lektioner

Målet är att eleven skall

- lära känna jazzdansens tradition och dess element, såsom terminologi, teknik, uttryck och stil
- utveckla sitt eget danstekniska och konstnärliga uttryck
- lära känna jazzdansens historia och nutid
- förstå musikrytmens betydelse inom jazzdansen.

Centralt innehåll:

- grundläggande rörelsematerial och terminologi
- jazzdansens bakgrund och historia
- övningar inriktade på att finna ett personligt rörelseuttryck
- rytmiskhet, isolation
- färdigheter i att uppträda

8.4. Tidens fenomen (streetjazz, hip-hop eller breakdance)

2 moduler á 15 lektioner = 30 lektioner

Studiehelheten Tidens fenomen omfattar tidstypiska dansstilar med rötter i exempelvis ungdomskulturen (musik, video, film).

Målet är att eleven skall

- bekanta sig med tidstypiska dansstilar
- känna till dansgrenens element, såsom teknik, terminologi, uttryck och stil
- utveckla sitt eget danstekniska och konstnärliga uttryck.

Centralt innehåll:

- dansgrenens rörelsematerial, terminologi och kultur
- kroppskontroll
- ungdomens danskulturer
- olika stilarter och deras bakgrund.

8.5. Etniska danser 2 moduler á 15 lektioner = 30 lektioner

Studiehelheten Etniska danser omfattar bl.a. folkdanser från olika länder, t.ex. afrikansk dans, flamenco och karaktärsdanser.

Målet är att eleven skall

- känna till dansgrenens tradition och dess element, såsom teknik, terminologi, uttryck och stil
- utveckla sitt eget danstekniska och konstnärliga uttryck
- förstå dansgrenens folkliga och kulturella särdrag.

Centralt innehåll:

- dansgrenens grundläggande rörelsematerial och terminologi
- dansteknik

- dansgrenens konstnärliga uttryck
- dansgrenens traditioner och studiekultur
- dansgrenens dans- och musikhistoria.

8.6. Finländsk folkdans 1 modul á 15 lektioner

Målet är att eleven skall

- förstå den finländska kulturen och dess regionala särdrag
- förstå grunderna i finländsk folkdansteknik
- känna till den finländsk folkdansens historia och nutid
- behärska de grundläggande dansrytmerna och känna igen vissa speciella rytmer
- utveckla sitt eget danstekniska och konstnärliga uttryck.

Centralt innehåll:

- fotteknik, steg och dansgrepp
- dansgrenens traditioner och studiekultur
- dansgrenens dans- och musikhistoria
- dansgrenens rytmik och musikens dynamiska variation.

8.7. Danskunskap

Målet är att eleverna skall

- kunna skapa sig en helhetsbild av konstdansen
- kunna uppfatta konstdansens mångformighet
- förstå den västerländska konstdansen som en del av danskulturen i vidsträckt bemärkelse
- uppfatta konstdansen som konstform
- bekanta sig med den egna danstraditionens historiska och kulturella bakgrund
- lära sig att bedöma det som de ser och kunna motivera sina åsikter.

Centralt innehåll:

- bekanta sig med dansens olika stilarter och tekniker
- dansens historia
- bekanta sig med koreografin och musiken till olika dansverk
- egenskaper som är utmärkande för olika dansgrenar.

8.8. Scenframträdanden

Målet är att eleven skall

- förstå dansen som en form av scenkonst och som en interaktion mellan dansare och publik
- förstå dansverket som en syntes av olika konstformer och som en helhet bestående av olika faser och element
- kunna uttrycka sig med dansens medel och våga använda sina uttrycksfärdigheter i samband med framträdanden
- förstå danskonstverket som en process.

Centralt innehåll:

- det egna uttrycket och framträdandet
- bekanta sig med scenografi, kostymering, koreografi och maskering
- utarbeta ett manus eller en synopsis
- bekanta sig med olika delområden vid produktionen av en föreställning

8.9. Akrobatik 2 moduler á 15 lektioner

Målet med undervisningen i akrobatik är att befrämja motorik, kroppsmedvetande, styrka och vighet. Elevens självdisciplin befrämjas liksom gruppdisciplinen. Eleverna lär sig att sätta gränser och att arbeta i grupp.

8.10. Rytmik **1 modul á 15 lektioner**

Mål med rytmiken är att lära känna, uppleva och skapa rytm. Rytmen är musikens puls som växlar mellan spänning och avspänning i en kropps rörelse. Med latinamerikanska rytmer (t.ex. salsa, rumba, cha cha) får man snabbt känsla av rytmisk puls och rörelse. Eleverna bildar tillsammans en rytmorkester och tränar ”rytmiska figurer” genom handklappning och rytminstrument.

8.11. Tvärkonstnärlighet (musik, teater, design)

Ett viktigt tema i dansstudierna är tvärkonstnärlighet: i dansundervisning och dansframträdanden ingår vanligen även musik, visuella konstarter och teateruttryck. Tvärkonstnärligheten gör dansundervisningen mer mångsidig och hjälper eleven att bredda sin konstförståelse. Eleven får baskunskaper om olika konstformer och en inblick i hur de kan fungera i kombination med varandra. Samtidigt får eleven tillfälle att med hjälp av andra konstformer utveckla sina starka sidor inom dans och uttryck.

Målet är att eleven skall

- bekanta sig med en annan konstform
- sätta sig in i denna konstforms kognitiva och tekniska grunder
- tillägna sig metoder som gör det möjligt att på ett levande sätt åstadkomma en helhet som kombinerar dansen med denna konstform.

Centralt innehåll:

- konstformens historia, bakgrund och grundläggande teknik
- konstformens traditioner och studiekultur samt grundläggande terminologi
- i mån av möjlighet studiebesök (t.ex. konstutställningar, konserter, teaterföreställningar).